

Gluais le haghaidh Príomhthearmaí a úsáidtear sna Caighdeáin

Leanaí gan tionlacan agus leanaí scartha:

Leanaí faoi bhun 18 mbliana d'aois a thagann ar chríoch na mBallstát gan tionlacan ag duine fásta atá freagrach astu cibé acu de réir dlí nó de réir chleachtas an Bhallstáit lena mbaineann, agus fad nach gcuirtear faoi chúram duine den sórt sin é nó í go héifeachtach; áirítear leis leanbh a fhágtar gan tionlacan tar éis dó nó di dul isteach i gcríoch na mBallstát.

Caomhnóireacht:

Beart cosanta leanaí chun leas agus folláine ghinearálta an linbh a chosaint agus chun na críche sin comhlánú a dhéanamh ar chumas dlíthiúil an linbh, i gcás ina bhfuil sé seo teoranta ag an dlí. Soláthraíonn Caomhnóireacht ionadaíocht reachtúil ar an leanbh i ngach imeacht ar an mbealach céanna a dhéanann tuismitheoir ionadaíocht ar a leanbh (Foinse Treoir FRA, Coiste na NA ar chearta an Linbh Trácht Ginearálta Uimh. 6 agus Treoirlínte na NA um Chúram Malartach Leanaí)

Caomhnóir:

Is duine neamhspleách é/í caomhnóir a chosnaíonn leas agus folláine ghinearálta an linbh, agus dá bhrí sin comhlánaíonn sé cumas dlíthiúil an linbh, i gcás ina bhfuil sé seo teoranta ag an dlí. Feidhmíonn an caomhnóir mar ionadaí reachtúil don leanbh i ngach imeacht ar an mbealach céanna a dhéanann tuismitheoir ionadaíocht ar a leanbh nó a leanbh (Foinse Treoir FRA, Coiste na NA ar chearta an Linbh Uimh. 6 agus Treoirlínte Cúraim Malartach na NA). I roinnt ionstraimí AE agus córais náisiúnta, úsáidtear an téarma ionadaí, go háirithe nuair a dhírítear ar thacú le leanaí in imeachtaí riaracháin nó breithiúnacha.

I roinnt tíortha, cuirtear ról ionadaí chun críche imeachtaí agus an duine a thacaíonn leis an leanbh maidir le cúram agus leas le chéile, uaireanta bíonn siad ar leithligh. Uaireanta níl ról amháin nó ról eile - nó an dá cheann - sa chóras. Is féidir idirdhealú a dhéanamh idir an caomhnóir agus an dlíodóir cáilithe nó gairmí dlí eile a sholáthraíonn cúnadh dlíthiúil, a labhraíonn thar ceann an linbh agus a dhéanann ionadaíocht dlíthiúil dó nó di i ráitis scríofa agus go pearsanta os comhair údaráis riaracháin agus bhreithiúnacha in imeachtaí coiriúla, tearmainn nó in imeachtaí dlí eile mar a fhoráiltear sa dlí náisiúnta.

Córas bainistíochta:

An córas ba chóir a bheith i bhfeidhm chun caomhnóirí a bhainistiú agus a riaradh. Clúdaíonn sé feidhm tacaíochta agus mhaoirseachta an eintitis a gcuirtear bainistíocht caomhnóirí ar a iontaoibh, agus an líonra comhair le heintitis eile ar cheart a bhunú. D'fhéadfadh gur gníomhaireacht, fondúireacht, ENR nó an córas breithiúnach a bheadh i gcomhlacht den sórt sin. I roinnt tíortha d'fhéadfadh an córas bainistíochta a bheith comhdhéanta de roinnt gnéithe éagsúla - m.sh. údarás a cheapann caomhnóir, comhlacht a earcaíonn agus a mhaoirsíonn caomhnóirí, agus eagraíocht a chuireann oiliúint ar chaomhnóirí agus a thacaíonn leo.

Funded by the
European Union

Caighdeáin Caomhnóireachta

Caighdeáin Líonra Eorpach na Caomhnóireachta chun Caomhnóireacht a Sheachadadh do Leanaí gan Tionlacan agus Leanaí Scartha

1. Neamh-idirdhealú:

Baineann leanaí leas as seirbhísí caomhnóireachta comhionann laistigh de chríoch an stáit, beag beann ar an áit chónaithe, ar a n-aois nó ar a stádas inimirce

2. Freagracht & Cuntasacht:

Is féidir le leanaí a bheith ag brath ar chórais caomhnóireachta a bhfuil bunús soiléir acu, údarás freagrach agus meicníochtaí monatóireachta agus cuntasachta i bhfeidhm

3. Neamhspleáchas & Neamhchlaontacht:

Is féidir le leanaí a bheith ag brath ar a gcaomhnóir a bheith neamhspleách agus neamhchlaonta agus cinntí á ndéanamh acu ar mhaithe leo

4. Cur Chuige Leanbhlaraithe:

Déantar cearta leanaí a urramú, a chosaint agus a chomhlíonadh

5. Rannpháirtíocht Linbh:

Tugtar urraim do cheart éisteachta an linbh, trí iad a chur ar an eolas ar bhealach a thuigeann siad faoi raon feidhme na socrúithe caomhnóireachta agus na seirbhísí agus tacaíochta atá ar fáil, trína chur ar a gcomas labhairt amach, gearán a dhéanamh agus tionchar a imirt, agus trí aird chúí a thabhairt dá ndearcadh

6. Cáilíocht:

Faigheann leanaí tacaíocht agus cúnamh ó chaomhnóirí cáilithe, oile go leanúnach agus a bhfuil tacaíocht mhaith acu agus a bhfuil dóthain ama acu chun freagairt go héifeachtach dá riachtanais

7. Comhoibriú agus Inbhuanaitheacht:

Is féidir le leanaí brath ar chórais caomhnóireachta a bheith mar chuid lárnach den chóras náisiúnta um chosaint leanaí, acmhainní leordhóthanacha daonna agus airgeadais a leithdháileadh, agus monatóireacht éifeachtach á déanamh orthu agus gníomhú mar nasc idir an leanbh agus gníomhaireachtaí eile nó daoine aonair atá freagrach as beart a dhéanamh ina leith

Réamhrá ar na Caighdeáin

I mí Mheán Fómhair 2019, tugadh torthaí an tionscadail ProGuard ar chaomhnóireacht arna chómhaoiniú ag an AE do LEC, uirlis a bhí i gceann de tháirgí insoláthartha an tionscadail seo go háirithe gur féidir córais caomhnóireachta náisiúnta a úsáid chun a mheas an gcomhlíonann a gcóras féin bunaithe ar chaighdeáin Eorpacha choiteanna agus shainithe go trédhearcach maidir le caomhnóireacht do leanaí gan tionlacan san imirce ar féidir le córais caomhnóireachta náisiúnta a úsáid chun a mheas an gcomhlíonann a gcóras féin.

I measc na gcomhpháirtithe ProGuard bhí roinnt Comhaltaí LEC, agus bhí baint ag an LEC agus páirtithe leasmhara réigiúnacha eile (lena n-áirítear an Coimisiún agus EU FRA agus EUAA), i gcomhairliúchán ProGuard ar na caighdeáin agus ar an uirlis. Áiríodh ansin na caighdeáin atá mar chuid den uirlis seo i bplean oibre LEC 2020-2021 de LEC agus pléadh iad le linn an 3ú cruinniú líonra de LEC i Meán Fómhair 2021. Molaimid gur cheart go bhfeidhmeodh na Caighdeáin seo anois mar Chaighdeáin LEC chun tacú le gníomhaíochtaí LEC.

Leagtar amach i gCaighdeáin LEC na príomhphrionsabail a threoraíonn soláthar caomhnóireachta do leanaí gan tionlacan san AE. Tá siad fréamhaithe i bhforálacha Chairt um Chearta Bunúsacha an AE agus Choinbhinsiún na NA um Chearta an Linbh. Is iad príomhfhoinní ná Lámhleabhar an Choimisiúin Eorpaigh agus na Gníomhaireachta um Chearta Bunúsacha maidir le caomhnóireacht do leanaí nach bhfuil cúram tuismitheora acu chomh maith agus an tionscadal ProGuard arna mhaoiniú ag an AE.

Aithnítear sna Caighdeáin go bhfuil múnlaí éagsúla caomhnóireachta ann do leanaí gan tionlacan i mBallstáit an AE. Ag brath ar an gcaoi a n-eagraítear fáiltiú agus cúram do leanaí gan tionlacan agus leanaí scartha sna tíortha sin, ról na ngníomhaithe éagsúla atá i gceist agus cé mhéad leanbh gan tionlacan a fhaigheann Stát de ghnáth.

Ní bhunaíonn Caighdeáin Líonra Eorpach na Caomhnóireachta múnla aonfhoirmeach chun caomhnóireacht a sheachadadh ach cuireann siad prionsabail choiteanna ar fáil ar féidir le gach ceann de na múnlaí náisiúnta caomhnóireachta an-difriúla, ar a mbealaí éagsúla, a bheith ag iarraidh a chomhlíonadh.

ProGuard

D'fhorbair ProGuard táscairí (agus fo-tháscairí) a ligeann do chórais a chinneadh cé chomh mór agus atá na Caighdeáin á gcomhlíonadh acu, thar thrí ghné, is iad sin an timpeallacht rialála (dlí agus beartas) atá mar bhonn agus mar thaca ag an gcóras, an modh ina ndéantar an córas caomhnóireachta a bhainistiú, agus gnáthchleachtas caomhnóirí. (Féach tuilleadh ar Uirlis PAS ProGuard.)

Caighdeáin LEC:

- Cabhrú le Comhaltaí LEC a threorú chun caomhnóireacht a neartú ina dtíortha
- Malartú laistigh den LEC ar chleachtas caomhnóireachta ar fud na hEorpa a thacú
- Eolas a chur ar fáil d'fhorbairt dea-chleachtas agus tógáil acmhainne san LEC
- Tacú le rannchuidiú an LEC le forbairtí beartais Eorpacha.

Is féidir na Caighdeáin a nuashonrú go tréimhsiúil laistigh den LEC chun raon na dtáscairí a leathnú i gcomhréir le forbairtí dlí, beartais agus cleachtas. Ar an mbealach seo soláthraíonn na Caighdeáin stór lárnach eolais, taithe agus saineolais sa réimse. Is acmhainn phraiticiúil thábhachtach iad do na páirtithe leasmhara go léir atá ag obair sa réimse.

